

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN

6009 Makroøkonomisk teori og politikk

07.12.2012

Tid:	9-13 (4 timer)
Målform:	Bokmål
Sidetall:	5 (inkludert denne forsiden)
Hjelpemiddel:	Kalkulator utdelt på eksamen
Merknader:	Alle oppgaver skal besvares
Vedlegg:	Ingen

Eksamensresultata blir offentliggjort på Studentweb.

Fakultet for allmennvitenskapelige fag

Oppgave 1 (teller 50 %)

a) Definer og forklar følgende begreper:

- konjunkturer
- økonomisk vekst
- likevektsarbeidsledighet
- reell valutakurs (realkurs)

b) Fra Statistisk sentralbyrå har vi følgende nasjonalregnskapstall for året 2011 (alle tall er i mrd. NOK, i løpende priser): Netto nasjonalprodukt 2337, brutto realinvestering 631, samlet konsum 1714, offentlig konsum 586, eksport 1145, handelsbalanse 375, driftsbalansen med utlandet 393. Regn ut

- Privat konsum
- Import
- Netto realinvestering
- Kapitalslit
- Brutto nasjonalprodukt
- Rente- og stønadsbalansen med utlandet
- Landets disponible inntekt
- Landets sparing

c) Hva menes med nasjonalproduktet i faste priser? Hvordan vil du gå fram for å beregne dette? Hva menes med en prisindeks for nasjonalproduktet? Hvordan kan denne indeksen bestemmes hvis man har tall for nasjonalproduktet i både faste og løpende priser?

d) Diskuter hvorvidt hvert av følgende forhold er relevante/viktige for privat forbruk:

- skattenivået
- forventet lønnsvekst
- rentenivået/rentebanen (slik Norges Bank ser den)
- inntektsfordelingen i samfunnet
- pengemengden i omløp

Bruk gjerne teori om konsumentens sparebeslutning (konsum over tid) i denne sammenheng

e) Hva er handlingsregelen for bruk av oljepenger i norsk økonomi? Hva er begrunnelsen(e) for denne regelen?

Oppgave 2 (teller 50 %)

I nasjonalregnskapet gjelder følgende relasjon:

$$(1) \quad R = C + I + G + A - B$$

der R er netto nasjonalprodukt, C er privat forbruk, I er netto private realinvesteringer, G er offentlige kjøp, A er eksport, og B er import.

a) Hva kalles denne relasjonen? Hva innebærer den brukt i en såkalt multiplikatormodell? Hva vil du si om relasjonens "holdbarhet"?

Anta så følgende makroøkonomiske relasjoner:

$$(2) \quad C = 0,6(R - T) - 500r + 200$$

$$(3) \quad I = 0,3(R - T) - 1000r + 100$$

$$(4) \quad B = 0,4R + g_B$$

der T er netto skatter, r er rentenivå i landet (i desimaltall), v er valutakurs (antall NOK/euro for eksempel), og g_B er en parameter.

b) Forklar/begrunn hver av relasjonene (2)-(4).

c) Vis at relasjonene (1)-(4) gir

$$(*) \quad R = 2(G - 0,9T - 1500r + A - g_B + 300),$$

Hva slags virkemidler har myndighetene her til å påvirke aktivitetsnivået i økonomien?

d) Ta utgangspunkt i relasjon (*) og bestem følgende:

i) Virkningen på nasjonalproduktet av økte offentlige kjøp på 15 enheter.

ii) Virkningen på nasjonalproduktet av en balansert økning i offentlige budsjetter på 15 enheter?

iii) Pengepolitikk som nøytraliserer effekten av et fall i eksporten på 15 enheter.

iv) Pengepolitikk som nøytraliserer finanspolitikk.

Anta så at vi i tillegg har følgende relasjoner:

$$(5) \quad A - g_B = 200v + g$$

$$(6) \quad v \approx \frac{Ev}{1 + r - r^*}$$

der v er aktuell valutakurs (for eksempel antall NOK per euro), g er en parameter, r^* er rentenivå i utlandet (i desimaltall) og Ev er forventet valutakurs om én periode.

e) Forklar disse relasjonene. Hva sier relasjon (6) om sammenhengen mellom rentenivået i utlandet og aktuell valutakurs?

f) Anta flytende valutakurs og at forventet framtidig kurs (Ev) ligger fast. Da følger det fra relasjon (6) at $\Delta v \approx -v(\Delta r - \Delta r^*)$. Bruk dette, relasjon (5) og relasjon (*) til å vise at

$$\Delta R \approx 2[\Delta G - 0,9\Delta T - 1500\Delta r - 200v(\Delta r - \Delta r^*) + \Delta g].$$

Bruk denne relasjonen til å diskutere/bestemme følgende når valutakursen i utgangspunktet er 7,5 (NOK/euro):

- i) Virkninger på aktivitetsnivået i Norge av et fall i europeisk økonomi, tilsvarende $\Delta g = -30$ mens $\Delta r^* = 0$.
- ii) Den kombinasjon av penge- og finanspolitikk som gjenoppretter handelsbalansen og samtidig gir ingen endring i offentlige og private kjøp etter et slikt fall.
- iii) Hva kan begrunne en politikk som under punkt ii)? Hva kan gjøre den vanskelig/umulig i praksis?